

تدوین سند توسعه مهارت مبتنی بر آمایش سرزمین و برنامه های توسعه اقتصادی و اجتماعی

در این سند رویکردهای ملی، منطقه ای و بخش های اقتصادی اولویت دار مورد نظر است. به عنوان یک سند رسمی که در شورای آمایش تصویب خواهد بود و نقشه راه توسعه مهارت در سراسر کشور خواهد بود. یافته های حاصل از آمایش سرزمین، با تاکید بر مناطق و پیمایش دقیق آنها، نقشه جامعی است که تواناییها، قابلیتها، فرصتها و نقاط ضعف هر منطقه از کشور را با دقت به نمایش می گذارد. برنامه ریزان آموزش فنی و حرفه ای باید با اتکاء به یافته های آمایش سرزمین و با وقوف به اهمیت واحد منطقه در برنامه ریزی آموزش مهارتی، متناسب با مقتضیات فرهنگی و تاریخی، زمینه تحقق عدالت اجتماعی، برابری فرصتهای آموزشی را در هر منطقه فراهم سازند. لذا تدوین این سند مورد توجه سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور قرار گرفته است. برای این پژوهش مراحل ذیل در نظر است:

۱. بررسی اسناد بالادستی

- تعیین جایگاه برنامه راهبردی در ارتباط با سایر برنامه های فرادست و محلی مرتبط و برنامه های مداخله ای کشور در حوزه های اقتصادی و اجتماعی
- تحلیل و بررسی برنامه های توسعه مهارت در طول برنامه های توسعه کشور
- تحلیل قوانین و مقررات موثر در حوزه مهارت آموزی
- تحلیل و بررسی اسناد توسعه استان و سند ملی آمایش سرزمین
- تحلیل و بررسی سایر اسناد بالادستی

۲. بررسی وضعیت بازار کار در حال و آینده و روندهای موثر بر بازار کار کشور و جهان و تاثیر آن بر بازار کار و مهارتهای سرمایه انسانی کشور در چشم اندازهای تعیین شده

۳. بررسی روندهای آموزش فنی و حرفه ای در دنیا (مطالعه موردی ۷ کشور منتخب)

۴. بررسی و تحلیل وضع موجود

- بررسی و تحلیل راهبردها، سیاستها و برنامه راهبردی توسعه اقتصادی، سیاسی و اجتماعی در سطوح ملی، منطقه ای، استانی و بخش های اقتصادی و نقش توسعه سرمایه انسانی در تحقق آن
- بررسی و تحلیل نقش ها و مسولیت های شرکا، مخاطبان و گروداران سازمانها و نهادهای مداخله گر و تعارض ذینفعان
- ظرفیت سنجی توسعه مهارت در سطوح ملی، منطقه ای و استانی
- ظرفیت سنجی سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور
- شناخت تاریخی توسعه مهارت
- شناخت وضعیت و شرایط ارابه مهارت

- شناخت وضعیت جمعیتی و جغرافیایی توسعه مهارت (آمایش توسعه مهارت)
- شناخت و تحلیل برنامه ها و ظرفیت‌های اقتصادی بالقوه توسعه مهارت
- بررسی مسایل و مشکلات فرهنگی و اجتماعی توسعه مهارت
- شناسایی عوامل پیش ران، موانع و جاذبه های توسعه مهارت
- شناخت عوامل داخلی (نقاط قوت و ضعف) مؤثر بر توسعه مهارت
- شناخت عوامل خارجی (فرصت‌ها و تهدیدها) مؤثر بر توسعه مهارت
- ارزیابی و تحلیل وضع موجود حکمرانی توسعه مهارت
- شناسایی مسائل و مشکلات کلیدی و استراتژیک حکمرانی توسعه مهارت
- شناخت و تحلیل عوامل داخلی (نقاط قوت و ضعف) مؤثر بر حکمرانی توسعه مهارت
- شناخت و تحلیل عوامل خارجی (فرصت‌ها و تهدیدها) مؤثر بر حکمرانی توسعه مهارت شامل سایر سازمان‌ها، افراد ذینفع و....
- بررسی و تحلیل ساختار سازمانی حکمرانی توسعه مهارت و ارائه ساختار پیشنهادی مبتنی بر برنامه
- بررسی و تحلیل اثرات روندهای جهانی و ملی در توسعه مهارت

۵. تدوین الگوها و نظامات مناسب سیاستگذاری، برنامه ریزی، پایش و ارزیابی برنامه های توسعه مهارت

- نظام سیاستگذاری و یکپارچه سازی برنامه توسعه مهارت سرمایه انسانی در برنامه های توسعه اقتصادی اجتماعی (بویژه با برنامه‌های توسعه اشتغال و کارآفرینی، توسعه فناوری، افزایش تولید، توسعه اقتصادی، اجتماعی، رفاه و توسعه سرزمین) ایجاد هماهنگی و یکپارچگی بین اهداف و برنامه ها و فعالیتهای دستگاه ها و نهادها و ذینفعان و تقسیم کار ملی (نقش سازمان برنامه و سایر نقش آفرینان اصلی)
- الگوی تامین مالی برنامه های توسعه مهارت
- زیرساخت های و الزامات توسعه مهارت
- نظام پایش و ارزیابی برنامه های توسعه مهارت
- الگوهای مدیریت آموزش فنی و حرفه ای
- سیستم های اطلاعاتی موجود (نظام اطلاعات بازار کار، بانک های داده و...) ویژگیها و کاربرد آن در توسعه مهارت

۶. تدوین و اولویت بندی اهداف راهبردی کیفی و کمی توسعه مهارت

- تهیه فهرست نقاط ضعف و قوت توسعه مهارت با استفاده از نظرسنجی و اطلاعات جمع‌آوری شده
- تهیه فهرست فرصت‌ها و تهدیدات پیرامون توسعه مهارت با استفاده از نظرسنجی و اطلاعات جمع‌آوری شده
- تشکیل ماتریس ارزیابی عوامل داخلی
- تشکیل ماتریس ارزیابی عوامل خارجی
- تشکیل ماتریس داخلی و خارجی

- تدوین اهداف کیفی با استفاده از تحلیل
- ارزیابی و اولویت‌بندی اهداف کیفی با استفاده از تکنیک
- تعیین و اولویت‌بندی اهداف راهبردی کمی، سازمان و شاخص‌ها

۷. تدوین برنامه تفصیلی پروژه‌ها و برنامه‌های عملیاتی آموزش فنی و حرفه‌ای در ۵ سال آینده (نسخه اول)

- تعیین و بررسی پروژه‌های و برنامه‌های عملیاتی در جهت دستیابی به اهداف کلان تعیین‌شده
- تدوین برنامه‌ها و مدل‌های تفصیلی توسعه مهارت در فرایندها، الزامات و زیرساخت‌ها
- ارائه مشخصات تفصیلی برنامه‌ها در سطوح ملی، بخش اقتصادی منطقه‌ای و استانی
- برآورد هزینه و منابع مورد نیاز برای اجرای برنامه‌ها
- اولویت‌بندی برنامه‌های اجرایی بر اساس شاخص‌های چشم‌انداز، ذینفعان، شرکا، شهروندان و مسئولین و...
- تخصیص بهینه منابع به هر برنامه
- تعریف و تدوین منابع مالی مورد نیاز جهت اجرای برنامه‌های مصوب
- تدوین برنامه‌های مشارکت ذینفعان، شرکا و بازارکار در توسعه مهارت
- تدوین برنامه‌های درآمدزا جهت افزایش منابع پایدار درآمدی
- ارائه برنامه زمان‌بندی و تدوین اسناد عملیاتی و اجرایی برنامه‌ها
- تصویب برنامه‌ها در مراجع ذیربط

۸. طراحی برنامه پایش و ارزیابی سند توسعه مهارت

- تقسیم کار بین واحد‌های ستادی و اجرایی جهت انجام برنامه
- توسعه الگو و ابزارهای پایش اجرای برنامه‌های عملیاتی و آرایه بازخورد به سطح سیاستگذاری
- توسعه الگو و ابزارهای پایش اجرای منابع مالی
- توسعه الگو و ابزارهای پایش اهداف عملیاتی
- توسعه الگو و ابزارهای ارزیابی پیامد‌های اجرای برنامه‌های عملیاتی و آرایه بازخورد به سطح سیاستگذاری

هدف پژوهش

هدف این پژوهش تدوین استراتژی‌های کلان و وظیفه‌ای سند توسعه مهارت است که در راستای آن چشم‌انداز، مأموریت، ارزش‌ها، اهداف بلندمدت، استراتژی‌های کلان و استراتژی‌های وظیفه‌ای و برنامه‌های عملیاتی حکمرانی توسعه مهارت تدوین خواهد شد. سند توسعه مهارت مبتنی بر آمایش سرزمین و برنامه‌های توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور بر اساس مولفه‌های حکمرانی چندسطحی (ملی، بخش اقتصادی، منطقه‌ای، استانی) توسعه مهارت و توجه به تغییرات بازار کار در آینده از جمله مهمترین اهداف این پروژه است.

سوال اصلی :

سند توسعه مهارت مبتنی بر آمایش سرزمین و برنامه های توسعه اقتصادی و اجتماعی کدام است؟

سوالات فرعی:

۱. پشتوانه علمی مرتبط با مرتبط با سند راهبردی حکمرانی توسعه مهارت چیست؟
۲. روندهای آموزش فنی و حرفه ای در دنیا چگونه است و کدام کشورها دارای بهترین عملکرد هستند؟
۳. وضع موجود حکمرانی توسعه مهارت در ایران چگونه است؟
۴. وضعیت آمایش سرزمینی حکمرانی توسعه مهارت در ایران چگونه است؟
۵. وضعیت بازار کار در حال و آینده و روندهای موثر بر بازار کار کشور و جهان و تاثیر آن بر بازار کار و مهارتهای سرمایه انسانی کشور چگونه است؟
۶. اسناد بالادستی توسعه مهارت در ایران کدامند و دارای چه رویکردی هستند؟
۷. ذینفعان حکمرانی توسعه مهارت در ایران کدامند و چه تحلیلی در خصوص آنها وجود دارد؟
۸. نقشه ذینفعان حکمرانی توسعه مهارت اعم از ذینفعان بالادستی و پایین دستی را چگونه می توان ترسیم نمود؟
۹. نقش ذینفعان جهت مشارکت در طراحی، اجرا، نظارت و ارزیابی سیاست توسعه مهارت را چگونه می توان ارتقا داد؟
۱۰. نهادسازی در حکمرانی توسعه مهارت برای توجه به انتظارات ذینفعان باید دارای چه مختصاتی باشد؟
۱۱. اهداف راهبردی کیفی و کمی توسعه مهارت کدامند و اولویتهای آنها چیست؟
۱۲. مأموریت ها و چشم انداز و ارزشهای محوری برای حکمرانی توسعه مهارت چیست؟
۱۳. الگوها و نظامات مناسب سیاستگذاری، برنامه ریزی، پایش و ارزیابی حکمرانی توسعه مهارت کدامند؟
۱۴. برنامه تفصیلی پروژهها و برنامه های عملیاتی حکمرانی توسعه مهارت در ۵ سال آینده چیست؟
۱۵. برنامه پایش و ارزیابی سند توسعه مهارت بر چه مبنایی باید باشد؟

خلاصه خروجی های مورد انتظار:

سند توسعه مهارت مبتنی بر آمایش سرزمین و برنامه های توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور بر اساس مولفه های حکمرانی چندسطحی (ملی، بخش اقتصادی، منطقه ای، استانی) توسعه مهارت و توجه به تغییرات بازار کار در آینده

- مدل اعتبارسنجی و اعتبار بخشی سند توسعه مهارت
- مدل و مکانیزم های تدوین راهبردها و سیاستهای توسعه مهارت مبتنی بر راهبردهای توسعه اقتصادی، اجتماعی
- مدل و مکانیزم های تدوین برنامه های توسعه مهارت سرمایه انسانی (تقسیم کار ملی)
- مدل و مکانیزم های پایش و ارزیابی برنامه های توسعه مهارت

- مدل و مکانیزم های تامین مالی پایدار برنامه های توسعه مهارت
- مدل و مکانیزم های مشارکت ذینفعان، شرکا، مخاطبان و گرووداران سازمانها و نهادهای مداخله گر در تدوین برنامه های توسعه مهارت
- الگوی اصلاح زیرساختی سازمان (سیستم، فضا، تجهیزات، نیروی انسانی و ...)